

ZATRUDNIANIE CUDZOZIEMCÓW, W TYM OBYWATELI UKRAINY W POLSCE W ŚWIETLE OBOWIĄZUJĄCYCH PRZEPISÓW

Marzena Pasternak – Pośrednik Pracy

Rzeszów, 16.11.2023 r.

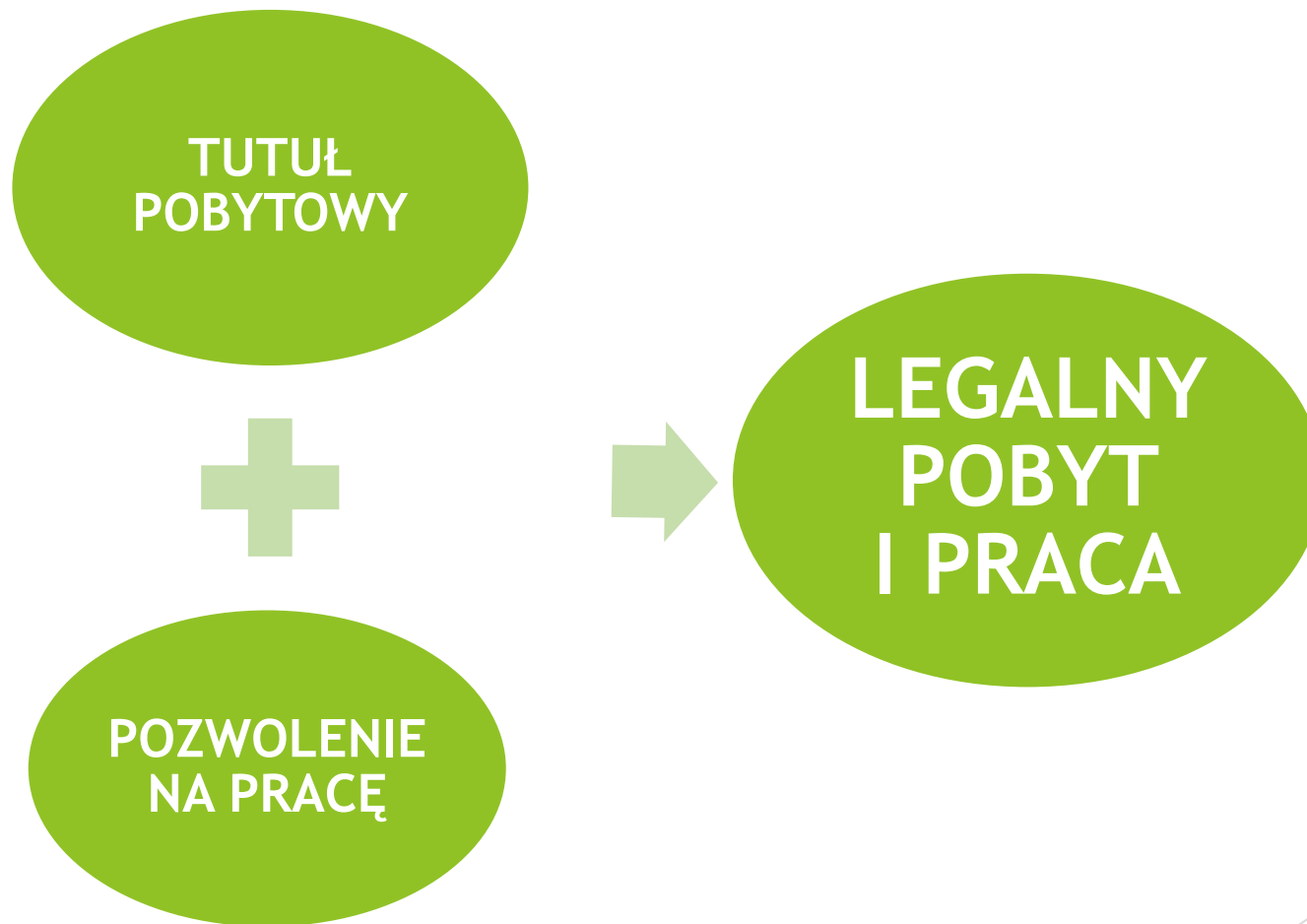

PODSTAWY PRAWNE

- ▶ Ustawa o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa (Dz.U. z 2023, poz. 103 z późn. zm.)
- ▶ Ustawa o cudzoziemcach (Dz. U. z 2022, poz. 91 z późn. zm.)
- ▶ Ustawa o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. 2023, poz. 735 z późn. zm.)
- ▶ Ustawa o wjeździe na terytorium RP, pobycie oraz wyjeździe z tego terytorium obywateli państw członkowskich Unii Europejskiej i członków ich rodzin (Dz. U. 2021, poz. 1697 z późn. zm.)
- ▶ Ustawa o skutkach powierzania wykonywania pracy cudzoziemcom przebywającym wbrew przepisom na terytorium RP (Dz. U. z 2021, poz. 1745)
- ▶ Rozporządzenie Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej w sprawie wydawania zezwolenia na pracę cudzoziemca oraz wpisu oświadczenia o powierzeniu wykonywania pracy cudzoziemcowi do ewidencji oświadczeń (Dz. U. 2017, poz. 2345)
- ▶ Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji w sprawie wiz dla cudzoziemców (Dz. U. 2021, poz. 988)
- ▶ Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej w sprawie przypadków, w których powierzenie wykonywania pracy cudzoziemcowi na terytorium RP jest dopuszczalne bez konieczności uzyskania zezwolenia na pracę (Dz. U. 2021 poz. 2291)

ZATRUDNIENIE CUDZOZIEMCA

LEGALNY POBYT

Cudzoziemiec powinien posiadać ważny dokument pobytowy, który uprawnia go do przebywania na terytorium Polski np.:

- wizę,
- zezwolenie na pobyt czasowy,
- zezwolenie na pobyt stały,
- paszport biometryczny (ruch bezwizowy),
- dokument tożsamości ze zdjęciem oraz zaświadczenie o nr PESEL (status UKR dot. obywateli Ukrainy, którzy wjechali po 24.02.2022 r.)

USTAWA Z DNIA 12 MARCA 2022 R. O POMOCY OBYWATELOM UKRAINY W ZWIĄZKU Z KONFLIKTEM ZBROJNYM NA TERYTORIUM TEGO PAŃSTWA

POBYT UZNAJE SIĘ ZA LEGALNY do 04.03.2024 r.

- dla obywateli Ukrainy oraz ich małżonków, którzy nie posiadają obywatelstwa ukraińskiego i nie są obywatelami polskimi,
- dla obywateli Ukrainy posiadających Kartę Polaka oraz ich najbliższej rodziny, którzy

przybyli legalnie na teren Polski w związku z konfliktem zbrojnym od dnia 24.02.2022 r. i deklarują zamiar pozostania na terenie RP.

ZBIEG UPRAWNIEŃ

- **Uprawnienie obywateli Ukrainy** do legalnego pobytu w Polsce do dnia 04.03.2024 r. od wybuchu wojny tj. 24.02.2022 r. jest niezależne od innych uprawnień do wjazdu i pobytu w Polsce wynikających z przepisów prawa.
- **Korzystanie przez obywatela Ukrainy** z ochrony czasowej na terenie innego niż Polska państwa członkowskiego UE przyznanej z powodu działań wojennych prowadzonych na terytorium Ukrainy pozbawia go tego uprawnienia.
- **Wyjazd obywatela Ukrainy** z Polski na okres powyżej 30 dni powoduje utratę statusu cudzoziemca UKR i jego automatyczną zmianę na status NUE. Oznacza to utratę uprawnień wynikających ze specustawy o pomocy obywatelom Ukrainy.

PRZEDŁUŻENIE LEGALNEGO POBYTU

1. Jeżeli ostatni dzień okresu pobytu obywatela Ukrainy w Polsce na podstawie **wizy krajowej** przypada w okresie od dnia 24 lutego 2022 r. – okres pobytu ulega **przedłużeniu z mocy prawa do dnia 04 marca 2024 r.**
2. W paszporcie obywatela Ukrainy nie umieszcza się nowej naklejki wizowej.
3. Wiza krajowa w okresie przedłużenia **nie uprawnia do przekraczania granicy.**
4. Przepisów pkt 2 i 3 **nie stosuje się do kierowcy** będącego obywatelem Ukrainy wykonującego **międzynarodowy transport drogowy lub niezarobkowy międzynarodowy przewóz drogowy.**
5. Jeżeli ostatni dzień okresu ważności **zezwolenia na pobyt czasowy** udzielonego obywatelowi Ukrainy przypada w okresie od dnia 24 lutego 2022 r. okres ważności zezwolenia ulega **przedłużeniu z mocy prawa do dnia 04 marca 2024 r.**

PRZEDŁUŻENIE LEGALNEGO POBYTU cd.

- Jeżeli ostatni dzień okresu ważności: **kart pobytu**, polskich dokumentów tożsamości obywatela Ukrainy, dokumentów „zgoda na pobyt tolerowany” wydanych obywatelom Ukrainy przypada w okresie od dnia 24 lutego 2022 r. ulega on **przedłużeniu z mocy prawa do 04 marca 2024 r.**
- **Karta pobytu** w okresie przedłużenia **nie uprawnia do przekraczania granicy.**
- Jeżeli ostatni dzień dopuszczalnego okresu pobytu obywatela Ukrainy w Polsce: na podstawie **wizy Schengen**, w ramach ruchu bezwizowego przypada w okresie od dnia 24 lutego 2022 r., a **pobyt ten rozpoczął się przed tym dniem**, jego pobyt w Polsce **uznaje się za legalny do 04 marca 2024 r.**

UPRAWNIENIA OBYWATELI UKRAINY

- Obywatele Ukrainy korzystają w Polsce z **ochrony czasowej**.
- Obywatele Ukrainy mają możliwość w Urzędzie Miasta ubiegania się o nadanie numeru **PESEL**.
- Mogą korzystać z **podstawowej opieki zdrowotnej**, ambulatoryjnej opieki specjalistycznej, zlecanych badań diagnostycznych oraz leczenia szpitalnego.
- Po otrzymaniu numeru PESEL mogą **zarejestrować się w urzędzie pracy jako osoby bezrobotne lub poszukujące pracy** na podobnych zasadach jak obywatele RP, ale rejestrować mogą się również osoby starsze tj. kobiety powyżej 60 roku życia i mężczyźni powyżej 65 roku życia.
- Obywatele Ukrainy mają **swobodny dostęp do rynku pracy** więc ich zatrudnianie odbywa się na podobnych zasadach co zatrudnianie obywateli Polski (powiadomienie).
- Obywatele Ukrainy mogą korzystać samodzielnie z Centralnej Bazy Ofert Pracy: <http://oferty.praca.gov.pl> oferty pracy skierowane do obywateli Ukrainy dostępne są na portalu w języku ukraińskim.

MOŻLIWOŚĆ SWOBODNEGO PODEJMOWANIA PRACY
U POLSKIEGO PRACODAWCY MAJĄ
WSZYSCY OBYWATELE UKRAINY,
KTÓRYCH POBYT W POLSCE JEST LEGALNY,
A NIE TYLKO CI, KTÓRZY PRZEKROCZYLI GRANICĘ OD
24 LUTEGO 2022 R.

DOKUMENTY UPRAWNIAJĄCE DO WYKONYWANIA PRACY PRZEZ CUDZOZIEMCÓW SKŁADANE DO PUP

RODZAJ	PAŃSTWA	PRACA-BRANŻE	OKRES WYKONYWANIA PRACY
POWIADOMIENIE O POWIERZENIU WYKONYWANIA PRACY OBYWATELOWI UKRAINY	obywatele Ukrainy, ich małżonkowie, przybyli do Polski w związku z konfliktem	wszystkie branże	do 04 marca 2024 r.
OŚWIADCZENIE O POWIERZENIU WYKONYWANIA PRACY CUDZOZIEMCOWI	obywatele 5 państw: Armenii, Białorusi, Gruzji, Mołdawii, Ukrainy,	podklasy działalności nie-sezonowe	do 24 miesięcy
ZEZWOLENIE NA PRACĘ SEZONOWĄ	obywatele wszystkich państw spoza UE/EOG.	podklasy działalności sezonowych	do 9 miesięcy w roku kalendarzowym

POWIADOMIENIE O POWIERZENIU WYKONYWANIA PRACY OBYWATELOWI UKRAINY

- składa podmiot powierzający wykonywanie pracy,
- wyłącznie za pośrednictwem systemu teleinformatycznego praca.gov.pl,
- do powiatowego urzędu pracy właściwego ze względu na siedzibę lub miejsce zamieszkania pracodawcy
- dla obywateli Ukrainy, którzy **przebywają legalnie w Polsce** lub **ich pobyt uznaje się za legalny** na podstawie art. 2 ust. 1 ustawy
- **w terminie 14 dni** od dnia podjęcia pracy przez cudzoziemca,
- nie obowiązuje opłata, ani załączniki,
- nie dotyczy staży organizowanych przez Powiatowy Urząd Pracy.

PRACA NA PODSTAWIE POWIADOMIENIA

Obywatel Ukrainy, który wcześniej legalnie pracował w Polsce (np. posiadał zezwolenie lub oświadczenie) może nadal pracować legalnie u tego pracodawcy.

Jeżeli chce **zmienić pracodawcę** nie potrzebuje do tego żadnego zezwolenia, **wystarczy zgłoszenie powiadomienia** przez pracodawcę za pośrednictwem praca.gov.pl w terminie 14 dni.

UWAGA !

Powiadomienie musi zostać złożone do właściwego Powiatowego Urzędu Pracy **w terminie 14 dni od dnia podjęcia pracy przez cudzoziemca.**

Nie ma możliwości złożenia powiadomienia:

- po upływie 14 dni do dnia podjęcia pracy,
- w formie papierowej,
- złożenia korekty,
- złożenia wyjaśnień.

Legalizacja zatrudnienia na podstawie powiadomień o powierzeniu wykonywania pracy obywatelowi Ukrainy

**Liczba powiadomień o powierzeniu wykonywania pracy obywatelom
Ukrainy złożonych do PUP w Rzeszowie
w okresie 24-02-2022 r. do 31-10-2023 r.**

**ogółem 6 479,
w tym: 3 325 kobiet, 3 154 mężczyzn.**

OŚWIADCZENIE O POWIERZENIU WYKONYWANIA PRACY CUDZOZIEMCOWI

Oświadczenie do ewidencji oświadczeń wpisuje PUP właściwy ze względu na siedzibę (osoba prawna) lub miejsce stałego pobytu (osoba fizyczna) w terminie do 7 dni roboczych od dnia otrzymania oświadczenia podmiotu powierzającego wykonywanie pracy cudzoziemcowi jeżeli:

- **cudzoziemiec jest obywatelem Armenii, Białorusi, Gruzji, Mołdawii, lub Ukrainy,**
- **okres wykonywania pracy jest nie dłuższy niż 24 miesiące,**
- **dzień rozpoczęcia pracy wskazany w złożonym oświadczeniu następuje nie później niż 6 miesięcy od dnia złożenia oświadczenia w PUP,**
- **wysokość wynagrodzenia cudzoziemca nie będzie niższa od wynagrodzenia pracowników wykonujących pracę porównywalnego rodzaju lub na porównywalnym stanowisku.**

Podmiot powierzający wykonywanie pracy cudzoziemcowi wypełnia i wysyła oświadczenie elektronicznie za pośrednictwem portalu praca.gov.pl. Dokumenty składane elektronicznie powinny być opatrzone kwalifikowanym podpisem elektronicznym albo podpisem potwierdzonym profilem zaufanym ePUAP.

Oświadczenia w formie papierowej przyjmowane są od osoby fizycznej planującej zatrudnić cudzoziemca w gospodarstwie domowym (PKD 9700Z) np. w charakterze pomocy domowej, opiekuna osoby starszej.

Osoba fizyczna zatrudniająca cudzoziemca na potrzeby własne składa oświadczenie podając nr PESEL, a osoba fizyczna zatrudniająca cudzoziemca w ramach prowadzonej działalności gospodarczej składa oświadczenie zgodnie z CEiDG podając NIP i REGON.

ZAŁĄCZNIKI DO OŚWIADCZENIA O POWIERZENIU WYKONYWANIA PRACY CUDZOZIEMCOWI

- kopia stron ważnego dokumentu podróży cudzoziemca, którego dotyczy wniosek, zawierająca dane osobowe, a w przypadku gdy cudzoziemiec nie posiada ważnego dokumentu podróży i nie ma możliwości jego uzyskania – kopia innego ważnego dokumentu potwierdzającego tożsamość;
- kopia dowodu wpłaty, określającego cudzoziemca, którego dotyczy wniosek;
- aktualne oświadczenie złożone pod rygorem odpowiedzialności karnej, czy zachodzą okoliczności, o których mowa w art. 88 z ust. 5 pkt 1-6 ustawy, podpisane nie wcześniej niż 30 dni przed złożeniem oświadczenia.

OBOWIĄZEK PRACODAWCY PO DOKONANIU WPISU OŚWIADCZENIA

- Pracodawca pisemnie powiadamia powiatowy urząd pracy o **podjęciu lub niepodjęciu pracy przez cudzoziemca w terminie 7 dni** od daty rozpoczęcia pracy określonego w oświadczeniu (kara grzywny).
- Pracodawca nie ma obowiązku pisemnego powiadomienia o zakończeniu pracy na podstawie oświadczenia.
- Informację o podjęciu/niepodjęciu lub zakończeniu pracy przez cudzoziemca składa za pośrednictwem portalu praca.gov.pl lub w formie papierowej.

LEGALIZACJA ZATRUDNIENIA NA PODSTAWIE OŚWIADCZEŃ O POWIERZENIU WYKONYWANIA PRACY CUDZOZIEMCOWI

**Liczba oświadczeń o powierzeniu wykonywania pracy cudzoziemcom
wpisanych do ewidencji PUP w Rzeszowie
w okresie 24-02-2022 r. do 31-10-2023 r.**

**dot. obywateli Ukrainy 2 374,
w tym: 360 kobiet, 2 014 mężczyzn.**

PRACA NA TERYTORIUM RP BEZ ZEZWOLENIA LUB OŚWIADCZENIA

- posiadający ważną wizę „23” wydaną w celu przyjazdu ze względów humanitarnych, z uwagi na interes państwa lub zobowiązania międzynarodowe,
- będący **lekarzami lub lekarzami dentydami**, którzy posiadają prawo wykonywania zawodu na zasadach określonych w ustawie o zawodach lekarza i lekarza dentydy (Dz. U. 2021 poz. 790, 1559, 2232),
- **pielęgniarki lub położne**, których prawo wykonywania zawodu zostało przyznane lub stwierdzone na podstawie ustawy o zawodach pielęgniarki i położnej (Dz. U. 2021 poz. 479, 1559)
- uprawnieni do wykonywania zawodu **ratownika medycznego zgodnie z ustawą o Państwowym Ratownictwie Medycznym** (Dz. U. 2021 poz. 2053),
- wykonujący pracę w **prywatnej służbie domowej członka misji dyplomatycznej lub urzędu konsularnego państwa obcego**,
- posiadający ważną wizę z adnotacją „**Poland. Business Harbour**” (PBH).

Rządowy program „**Poland. Business Harbour**” to pakiet rozwiązań, w celu ułatwienia cudzoziemcom zatrudnienia w Polsce głównie specjalistów i przedsiębiorców z branży IT.

Zasady obejmują wszystkich cudzoziemców, którzy rozważają relokację do Polski i pracę na rzecz strategicznych dla gospodarki podmiotów.

W jego ramach wprowadzony został **specjalny typ wizy zwalniającej z obowiązku posiadania zezwolenia na pracę** oraz umożliwiający założenie w Polsce jednoosobowej działalności gospodarczej.

Wnioski przyjmowane są w Konsulatach RP za granicą i rozpatrywane w oparciu o mniejszą liczbę dokumentów, niż wymagane przy regularnych wizach.

Wiza PBH **nie jest dedykowana pracy zdalnej** z terytorium RP na rzecz podmiotów zagranicznych, ale ze względu na brak obowiązku uzyskania zezwolenia na pracę, często pełni taką funkcję.

OBYWATEL UKRAINY ZAREJESTROWANY W PUP JAKO OSOBA BEZROBOTNA MOŻE:

Korzystać z usług rynku pracy:

- pośrednictwa pracy,
- poradnictwa zawodowego,
- szkoleń zawodowych i językowych.

Korzystać z instrumentów rynku pracy np.:

- staży,
- dotacji na rozpoczęcie działalności gospodarczej.

OFERTA PRACY SKIEROWANA M. IN. DO OBYWATELI UKRAINY

- ▶ Na stronie www.praca.gov.pl dostępny jest formularz elektroniczny zgłoszenia oferty pracy do wybranego powiatowego urzędu pracy. Formularz zawiera wszystkie niezbędne pola, które należy wypełnić w celu złożenia oferty pracy.
- ▶ Pracodawca, który jest otwarty na zatrudnienie obywatela Ukrainy może umieścić tego rodzaju komentarz w formularzu oferty pracy i poprosić o przetłumaczenie oferty pracy. Taka oferta jest tłumaczona na język ukraiński przez urząd pracy i będzie widoczna w Centralnej Bazie Ofert Pracy jako oferta dla obywateli Ukrainy. Niezależnie od tego wszystkie oferty pracy w Centralnej Bazie Ofert Pracy (również te w języku polskim) są możliwe do przetłumaczenia z wykorzystaniem automatycznego tłumacza na stronie.
- ▶ Obywatela Ukrainy należy zatrudnić zgodnie z kodeksem pracy lub na umowę cywilną np. umowę zlecenie, umowę o dzieło. Podmiot powierzający wykonywanie pracy cudzoziemcowi jest obowiązany do zawarcia z cudzoziemcem umowy w formie pisemnej oraz przedstawienia cudzoziemcowi przed podpisaniem umowy jej tłumaczenia na język zrozumiały dla cudzoziemca.
- ▶ Należy skierować osobę na badania lekarskie.

Branże w których obywatele Ukrainy najczęściej znajdują zatrudnienie:

- produkcyjna,
- gastronomiczna,
- budowlana,
- usługowo-handlowa,
- edukacyjna,
- transportowa.

Aktywizacja obywateli Ukrainy w okresie 24.02.2022 r. do 31.10.2023 r.

Liczba osób zarejestrowanych jako osoby bezrobotne **526**, poszukujące pracy **24**.

Ilość osób skierowanych na staż **48**.

Ilość osób, które ukończyło szkolenia z języka polskiego **150**.

Ilość osób wyrejestrowanych z tyt. podjęcia zatrudnienia **132**:

w tym osoby, które korzystają z instrumentów rynku pracy PUP w Rzeszowie

- prace interwencyjne **14**,
- roboty publiczne **3**,
- doposażenie stanowiska pracy **18**,
- jednorazowe środki na działalność gospodarczą **3**.

Pracodawcy, którzy zadeklarowali chęć zatrudnienia obywateli Ukrainy **201**.

Liczba miejsc pracy zadeklarowanych dla obywateli Ukrainy **1129**.

DZIĘKUJĘ ZA UWAGĘ